

**TORNION KAUPUNKIKONSERNIN
HANKINTAOHJEET**

Konsernijaoston 12.04.2017 hyväksymä

Voimaantulopäivä 12.04.2017

SISÄLLYS:

1.	Hankintatoiminnan tavoitteet	3
2.	Yleiset hankintaperiaatteet	3
3.	Hankintojen ohjaaminen ja päätösvalta	4
3.1	Konsernijaosto	4
3.2	Hankintojen ohjausryhmä	4
3.3	Hankinta- ja logistiikkapalvelujen tehtävät	5
3.4	Palvelualueiden tehtävät	5
4.	Keskitettyt hankinnat ja yhteishankinnat	5
5.	Hankintojen jakautuminen ja kynnysarvot	6
5.1	EU- ja valtionavustusta sisältävät hankkeet	6
5.2	Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat (= pienhankinnat)	6
5.2.1	Tavara- ja palveluhankinnat pienhankinnoissa	6
5.2.2	Terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut sekä muut erityiset palvelut, hankintalain liite E pienhankinnoissa	7
5.2.3	Rakennusurakat pienhankinnoissa	7
5.3	Kansalliset kynnysarvot ylittävät hankinnat	8
5.4	EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat	8
5.5	Hankintapäätösten valitusaika	9
6.	Erityisalut	9
7.	Hankintojen yleisimmät kilpailuttamismenettelyt	10
7.1	Avoin menettely	10
7.2	Rajoitettu menettely	10
7.3	Neuvottelumenettely	10
7.4	Suora hankinta	10
8.	Hankintaprosessi	11
9.	Erinäiset määräykset	14
9.1	Asiakirjojen julkisuus ja salassapito	14
9.2	Esteellisyys	14
9.3	Noudattamisen valvonta	15
10.	Lisätiedot	15
	LIITE 1 Oikaisuvaatimusohje hankintalain 25 § kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa	16
	LIITE 2 Oikaisuohje ja valitusosoitus kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa ...	17
	LIITE 3 Erityisalojen oikaisuohje ja valitusosoitus	20
	LIITE 4 Määräajat	23

TORNION KAUPUNGIN HANKINTAOHJEET

Kunnan hankintoja ohjaavat julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö sekä siihen liittyvä oikeuskäytäntö. Hankintalain periaatteina ovat olemassa olevien kilpailuolosuhteiden hyödyntäminen sekä tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä avoimuus.

Julkista hankintaa ovat tavaroiden ja palvelujen ostaminen, vuokraaminen, osamaksulla maksaminen, leasing ja optiosopimukset sekä rakennus- ja käyttöoikeusurakoiden toteutukset.

Säättämällä kansalliset kynnysarvot ja jättämällä kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat hankintalainsäädännön soveltamisen ulkopuolelle on pyritty yksinkertaistamaan hankintamenettelyjä sekä vähentämään hallinnollisia kustannuksia pienissä hankinnoissa.

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tulee kuitenkin noudattaa hyvän hallinnon yleisiä periaatteita, jotka takaavat tarjoajille tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun.

Kansalliset kynnysarvot alittavien tavaroiden, palvelujen ja urakoiden hankinnoissa (pienhankinnat) noudatetaan tätä hankintaohjetta.

Tätä ohjetta sovelletaan myös niissä konserniyhtiöissä, joissa tilaajana on hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikkö. Konserniyhtiöiden tulee varmistaa, kuuluvatko niiden hankinnat hankintalain vai erityisalojen hankintalain soveltamisalaan. Erityisalojen hankintalaki ei koske EU-kynnysarvon alittavia hankintoja. Nämä kynnysarvot ovat 418 000 e tavara- ja palveluhankinnoissa ja 5 225 000 e rakennusurakoissa.

EU-hankkeiden rahoituspäätöksessä voidaan määrätä kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa hankintamenettelyjä, jotka ovat tätä ohjetta tiukempia ja niitä tulee noudattaa hankekohtaisesti.

1. Hankintatoiminnan tavoitteet

Hankintatoiminnan tavoitteena on hankkia tavarat, palvelut sekä urakat laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Huomiota on kiinnitettävä suunnitelmallisiin hankintakäytäntöihin ja hankintojen kokonaisprosessin (valmistelu – kilpailutus – päätöksenteko – tiedoksianto – sopimus/tilaus – sopimuksen/tilauksen valvonta) sujuvuuden hallintaan. Tarjoajille on myös varattava riittävästi aikaa tarjosten tekemiseen.

2. Yleiset hankintaperiaatteet

Hankinnat suoritetaan taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailumahdollisuudet ja pyrittävä ostajan kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Lisäksi

on huomioitava ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat kilpailutuksesta riippuen mahdollisuuksien mukaan.

Hankinnan suuruudesta riippumatta, on kaikissa hankinnoissa noudatettava avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tarjouksentekijöitä ja tarjouksia on kohdeltava tasapuolisesti. Hankintalain alaisissa hankinnoissa hankinta voidaan kuitenkin toteuttaa niin, että hankintaa suunniteltaessa hankinnan sisältö koko laajuudessaan määritellään siten, että paikallisillakin yrittäjillä olisi edellytyksiä osallistua kilpailuun tasavertaisina toimijoina.

Hankintojen tulee olla palvelualueilla, tulosalueilla ja -yksiköissä selkeästi vastuutettua ja suunniteltua ja talousarvioon sidottua toimintaa. Vuosittain tehtävien investointi-, laite- ja kalustohankintojen sekä käyttötaloushankintojen osalta hankintojen toteutus hyväksytään talousarvion yhteydessä, joka sisältää hankintojen toteuttamisen ja rahoitussuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot. Hankintojen kilpailuttamisten on oltava linjassa myönnettyjen määrärahojen kanssa.

Lautakuntien on päätettävä viranhaltijoiden ja heidän sijaisten hankintarajat ja valtuudet käyttösuunnitelman teon yhteydessä ja saatettava päätös tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus hyväksyy keskushallintopalvelujen hankintapäätösten tekijät ja hankintarajat vuosittain.

Hankintalaissa ei säännellä sopimuskauden pituutta. Toisaalta sopimusajan pituuden kohtuullisuuden tulisi turvata julkisissa hankinnoissa uusienkin yritysten pääsy markkinoille.

Poikkeuksen sopimuskauden pituudesta muodostaa puitejärjestely, joka voi hankintalain mukaan olla voimassa pääsääntöisesti enintään neljä vuotta.

3. Hankintojen ohjaaminen ja päätösvalta

3.1 Konsernijaosto

- päättää valtuuston hyväksymiä konserniohjeita ja omistajapolitiikkaa noudattaen yleisten hankintaohjeiden antamisesta
- nimeää hankintojen ohjausryhmän. Ohjausryhmään nimetään edustajat kaikilta palvelualueilta, hankinta- ja logistiikkapalveluista, kaupungin lakimies ja konsernijaoston edustaja. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii keskushallintopalvelujen edustaja.

3.2 Hankintojen ohjausryhmä

- kehittää hankintojen menettelytapoja
- suunnittelee ja hyväksyy vuosittain ohjelmat Kemi-Tornio seudun hankintapalvelujen (hankintarenkaan) ja KL-Kuntahankinnat Oy:n kautta kilpailutettavista yhteishankintatuotteista sekä merkittävimmistä kaupungin keskitetyistä hankinnoista. Ohjelmat toimitetaan konsernijaoston tietoon.

- koordinoi hankinta- ja logistiikkapalvelujen resurssin määrää ja asiantuntemusta
- avustaa palvelualueita niiden strategisessa linjauksessa arvioimaan, onko esim. palvelun ulkopuolinen hankinta taloudellisesti ja toiminnallisesti edullinen verrattuna omaan toimintaan
- edesauttaa yhtenäisten toimintatapojen luomista kaupungin hankintoihin ja niihin keskeisesti liittyvään päätöksentekoon, sopimukseen, sopimusten seurantaan ja tiedottamiseen
- kehittää yhteistyömuotoja yhteishankintatuotteiden kilpailuttamiseen mm. Kemi-Tornio seudun hankintapalvelujen ja/tai KL-Kuntahankintojen kanssa

3.3 Hankinta- ja logistiikkapalvelujen tehtävät

- hoitaa kaupungin keskitettyjä hankinta- ja logistiikkapalveluja
- edustaa Tornion kaupunkia Kemi-Tornio seudun hankintapalvelujen johtoryhmässä
- neuvoo, opastaa ja kouluttaa palvelualueita hankintojen suunnittelussa ja niiden toteuttamisessa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
- hyödyntää olemassa olevia markkinoita avoimesti ja syrjimättömästi sekä avaa markkinoita uusille toimijoille markkinoiden kehittämiseksi
- vastaa hankinta-asioiden tiedottamisesta HILMA- järjestelmässä ja soveltuvilta osin kotisivuilla
- ylläpitää Tornion kaupungin julkisten hankintojen prosessimallia intranetissä (www.tornio.fi/Prosessit).

3.4 Palvelualueiden tehtävät

- nimeää vuosittain hankintapäätösten tekijät, heidän sijaiset ja määrittelee heidän hankintarajat sekä valvoo hankintarajojen noudattamista
- nimeää hankinnoista vastaavat yhdyshenkilöt
- suunnittelee ja toteuttaa palvelualueen hankintoja
- käynnistää hankinnan valmistelun riittävän ajoissa
- vastaa osaltaan hankintapäätösten ja -sopimusten noudattamisesta

4. Keskitetyt hankinnat ja yhteishankinnat

Hankinta- ja logistiikkapalvelut kilpailuttaa merkittäviä tavara- ja palveluhankintoja keskitetysti (kerää volyymitietoja palvelualueiden yhdyshenkilöiltä, auttaa mahdollisuuksien mukaan tuotteistuksessa, pyytää tarjoukset, tekee tarjousvertailua ja auttaa sopimuksen teossa).

KL-Kuntahankinnat Oy, Kemi-Tornio seudun hankintapalvelut ja OYS:n hankintapalvelut kilpailuttavat tavara- ja palveluhankintoja useamman hankintaorganisaation (esim. kunnat, kuntayhtymät, konserniyhtiöt) tarpeisiin. Ajantasainen tieto keskitetyistä ja yhteishankinnoista tulee tarkistaa hankinta- ja logistiikkapalveluista hankintoja suunniteltaessa.

Kilpailutukset sitovat palvelualueita. Hankinta- ja logistiikkapalvelut tiedottaa palvelualueita sopimustoimittajista hankintapäätösten tultua lainvoimaiseksi.

5. Hankintojen jakautuminen ja kynnysarvot

Julkiset hankinnat jakaantuvat taloudellisen arvon perusteella kolmeen eri ryhmään:

- kansalliset kynnysarvot alittaviin hankintoihin
- kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin
- EU-kynnysarvot ylittäviin hankintoihin.

Kansallisista kynnysarvoista päättää eduskunta. Kansalliset kynnysarvot ovat 1.1.2017 alkaen:

- tavara- ja palveluhankinnoissa	60 000 euroa (alv 0 %)
- rakennusurakoissa	150 000 euroa (alv 0 %)
- sosiaali- ja terveyspalveluissa
(hankintalain liitteen E 1 - 4 mukaisesti)	400 000 euroa (alv 0 %)
- muissa erityisissä palveluissa (esim.
vartiointi, ateriakuljetukset, hankintalain
liitteen E 5 - 15 mukaisesti)	300 000 euroa (alv 0 %)
- käyttöoikeussopimuksissa	500 000 euroa (alv 0 %)

EU-kynnysarvoista päättää komissio. EU-kynnysarvot 1.1.2016 alkaen ovat:

- tavara- ja palveluhankinnoissa	209 000 euroa (alv 0 %)
- rakennus- ja käyttöoikeusurakoissa	5 225 000 euroa (alv 0 %)

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta koko kilpailutettavalle sopimusajalle ilman arvonlisäveroa. Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa on myös otettava huomioon mahdollinen optio/optioaika.

5.1 EU- ja valtionavustusta sisältävät hankkeet

EU- ja valtionavustusta sisältävissä hankkeissa tulee tarkistaa kulloisenkin hankkeen rahoituspäätöksessä mainitut hankintojen kilpailuttamista koskevat vaatimukset.

5.2 Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat (= pienhankinnat)

Koska ko. hankinnat eivät kuulu hankintalain soveltamisalaan, annetaan tässä ko. hankinnoille **pienhankintaohje**

5.2.1 Tavara- ja palveluhankinnat pienhankinnoissa

- Mikäli hankinnan arvo pienhankinnoissa on alle 10 000 euroa (alv 0 %), ei määrämuotoista kilpailutusta tarvitse tehdä. Kustannusten kohtuullisuus varmistetaan hintatiedusteluilla ja sen jälkeen tehdään dokumentoitu tilaus. Ei edellytä viranhaltijapäätöstä, hankinnan tekijän on huomioitava oma hankintaraja.
- Hankinnan arvon ollessa pienhankinnoissa 10 000 - 60 000 euroa (alv 0 %), hankinta kilpailutetaan hankintalain hyviä käytäntöjä, sekä muun lainsäädännön velvoitteita ja hyvän hallinnon yleisiä periaatteita (hallintolaki 6§) noudattaen. Tarjoukset tulee pyytää lähtökohtaisesti

viideltä toimijalta (vähintään 3:lta). Tarjousten avaamisesta tulee tehdä avauspöytäkirja. Tarjoukset vertaillaan tarjouspyynnössä esitetyin kriteerein, tehdään hankintapäätös perusteluineen ja lähetetään se tiedoksi tarjoajille sekä hankinta- ja logistiikkapalveluille, liitteenä avauspöytäkirja, tarjousvertailu ja oikaisuvaatimusohje, johon on kirjattu tiedoksiantopäivä (ks. LIITE 1).

5.2.2 Terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut sekä muut erityiset palvelut, hankintalain liite E pienhankinnoissa

- Mikäli hankinnan arvo terveydenhoito- ja sosiaalipalvelujen pienhankinnoissa on alle 20 000 euroa (alv 0 %), ei määrämuotoista kilpailutusta tarvitse tehdä. Kustannusten kohtuullisuus varmistetaan hintatiedusteluilla ja sen jälkeen tehdään dokumentoitu tilaus. Ei edellytä viranhaltijapäätöstä, hankinnan tekijän on huomioitava oma hankintaraja.
- Hankinnan arvon ollessa pienhankinnoissa 20 000 – 300 000 (muut erityiset palvelut) ja 20 000 - 400 000 (sosiaali- ja terveystalvet) euroa (alv 0 %), hankinta kilpailutetaan hankintalain hyviä käytäntöjä, sekä muun lainsäädännön velvoitteita ja hyvän hallinnon yleisiä periaatteita noudattaen. Tarjoukset tulee pyytää lähtökohtaisesti viideltä toimijalta (vähintään 3:lta). Tarjousten avaamisesta tulee tehdä avauspöytäkirja. Tarjoukset vertaillaan tarjouspyynnössä esitetyin kriteerein, tehdään hankintapäätös perusteluineen ja lähetetään se tiedoksi tarjoajille sekä hankinta- ja logistiikkapalveluille, liitteenä avauspöytäkirja, tarjousvertailu ja oikaisuvaatimusohje, johon on kirjattu tiedoksiantopäivä (ks. LIITE 1).

Kilpailuttamisen tarve on arvioitava tapauskohtaisesti. Yksittäisissä sosiaali- ja terveystalvet hankinnoissa hankinta voidaan suorittaa tarvittaessa ilman kilpailua, jos kilpailuttaminen on epätarkoituksenmukaista.

5.2.3 Rakennusurakat pienhankinnoissa

- Rakentamishankkeissa kilpailuttamistarve on arvioitava tapauskohtaisesti kiinnittäen huomiota hankkeen luonteeseen, suunnittelutarpeeseen, toimintaympäristöön jne. Keskeistä on tällöin myös se, onko kysymys uudisrakentamisesta vai korjausrakentamisesta.
- Rakennusurakan hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa on otettava huomioon koko hankkeen rakentamiskustannukset.
- Mikäli hankinnan arvo rakennusurakoiden pienhankinnoissa on alle 20 000 euroa (alv 0 %), ei määrämuotoista kilpailutusta tarvitse tehdä. Kustannusten kohtuullisuus varmistetaan hintatiedusteluilla ja sen jälkeen tehdään dokumentoitu tilaus. Ei edellytä viranhaltijapäätöstä, hankinnan tekijän on huomioitava oma hankintaraja.
- Hankinnan arvon ollessa pienhankinnoissa 20 000 – 150 000 euroa (alv 0 %), hankinta kilpailutetaan hankintalain hyviä käytäntöjä, sekä muun lainsäädännön velvoitteita ja hyvän hallinnon yleisiä periaatteita noudattaen. Tarjoukset tulee pyytää lähtökohtaisesti viideltä toimijalta

(vähintään 3:lta). Tarjousten avaamisesta tulee tehdä avauspöytäkirja. Tarjoukset vertaillaan tarjouspyynnössä esitetyin kriteerein, tehdään hankintapäätös perusteluineen ja lähetetään se tiedoksi tarjoajille sekä hankinta- ja logistiikkapalveluille, liitteenä avauspöytäkirja, tarjousvertailu ja oikaisuvaatimusohje, johon on kirjattu tiedoksiantopäivä (ks. LIITE 1).

5.3 Kansalliset kynnysarvot ylittävät hankinnat

Kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista (1397/2016), erityisalojen hankintalakia (1398/2016) sekä lakia ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa (1509/2011) ja lakia ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta (1406/2016).

Näistä hankinnoista on ilmoitettava HILMA- järjestelmässä osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Tähän ryhmään kuuluvissa hankinnoissa hankinta suoritetaan **pääsääntöisesti avointa menettelyä käyttäen**. Muita menettelyjä voi käyttää vain hankintalaissa kuvatuin erityisin perustein.

Kansalliset kynnysarvot ylittävien hankintojen hankintapäätökseen tulee liittää oikaisuohje ja valitusosoitus (ks. LIITE 2). Markkinaoikeudelle osoitetulle valitusosoitukselle ja kunnalle osoitetulle oikaisuvaatimukselle varatut 14 päivän määräajat kuluvat samanaikaisesti. Hankintasopimusta / tilausta ei saa tehdä ennen kuin hankintapäätös on tullut lainvoimaiseksi, so. sähköinen tiedoksianto (1 pv) tai kirjeitse (7 pv) + valitusaika (14 pv).

Hankintapäätöksen ja sen liitteenä olevan valitus- ja oikaisuohjeen tulee olla hankintamenettelyä vastaava. (Eli jos hankinta on kilpailutettu kansallisena hankintana (ylittävänä), on myös valitusosoituksen oltava menettelyn mukainen.)

5.4 EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat

Hankintalain tarkoittamissa EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa sovelletaan laissa määrättyjä yksityiskohtaisia menettelytapoja ja toiminta-aikoja.

Hankintailmoituksen julkaisemiselle sekä osallistumishakemusten jättämiselle ja tarjousajalle on hankintalaissa säädetty EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen osalta ehdottomasti noudatettavat määräajat. (LIITE 4)

Näistä hankinnoista on ilmoitettava HILMA-järjestelmässä osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. HILMA:sta ilmoitukset toimitetaan edelleen julkaistavaksi Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (S-sarja) sekä TED - tietokannassa. Kun hankinnasta on tehty sopimus, tai hankinta on keskeytetty, tulee siitä vielä tehdä jälki-ilmoitus.

5.5 Hankintapäätösten valitusaika

Sopimuksen allekirjoittamista tai tilauksen tekemistä ei saa tehdä ennen kuin 14 vrk:n odotusaika päätöksen tiedoksisaannista on kulunut. Sähköinen tiedoksianto -> valitusaika 14 pv, postitse kirjeenä -> 7 pv + valitusaika 14 pv.

6. Erityisalat

Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (1398/2016) (myöhemmin erityisalojen hankintalaki) koskee EU-kynnysarvot ylittäviä erityisalojen hankintoja. Nämä kynnysarvot ovat 418 000 euroa tavara- ja palveluhankinnoissa ja 5 225 000 euroa rakennusurakoissa. Erityisalojen hankintalaki ei koske EU-kynnysarvon alittavia hankintoja, joten erityisaloilla ei ole kansallisia kynnysarvoja.

Erityisalojen hankintojen piiriin kuuluvat ja kuulumattomat hankinnat löytyvät erityisalojen hankintalain 6 § Tornion Veden osalta ja 7 § Tornion Energian osalta.

Hankinnoissa noudatetaan erityisalojen hankintalakia sekä kaupunkikonsernin hankintaohjetta hankinnan arvosta riippuen. Hankinnat tulee suorittaa hankinnan arvosta riippumatta avoimesti, tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Ulkopuolista rahoitusta saavissa hankkeissa (esim. EU-rahoitteiset) tulee lisäksi huomioida mahdolliset rahoittajan antamat erilliset ohjeet.

EU-kynnysarvot alittavat hankinnat Tornion kaupunkikonsernin hankintaohjetta noudatetaan silloin, kun hankinnan arvo alittaa EU-kynnysarvon.

EU-kynnysarvot alittavat hankinnat toteutetaan seuraavasti:

Tavara- ja palveluhankinnat	< 30 000 e	30 000 – 418 000 e
Tarjousten pyytäminen	Hintatiedustelu sähköpostilla tai puhelimitse. Tiedustelut on kirjattava ylös (keneltä kysytty ja saatu tarjous)	Tarjouspyyntö kirjallisesti tai sähköisesti lähtökohtaisesti viidelle tarjoajalle (min 3)
Päätöksenteko ja tiedoksianto ja sopimus	Ei kirjallista päätöstä	Kirjallinen hankintapäätös ja tiedoksianto (oikaisuvaatimusohje), kirjallinen sopimus

Rakennusurakat	< 50 000 e	50 000 – 5 225 000 e
Tarjousten pyytäminen	Hintatiedustelu sähköpostilla tai puhelimitse. Tiedustelut on kirjattava ylös (keneltä kysytty ja saatu tarjous)	Tarjouspyyntö kirjallisesti tai sähköisesti lähtökohtaisesti viidelle tarjoajalle (min 3)
Päätöksenteko ja tiedoksianto ja sopimus	Ei kirjallista päätöstä	Kirjallinen hankintapäätös ja tiedoksianto (oikaisuvaatimusohje), urakkasopimus

7. Hankintojen yleisimmät kilpailuttamismenettelyt

7.1 Avoin menettely

Avoimessa menettelyssä hankinnasta on ilmoitettava HILMA-järjestelmässä **kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta**, muilta osin hankintayksikön parhaaksi katsomalla tavalla. Kaikilla halukkailla toimijoilla on mahdollisuus pyytää tarjousasiakirjat ja tehdä tarjous.

7.2 Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä hankinnasta on ilmoitettava HILMA-järjestelmässä **kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta**, muilta osin hankintayksikön parhaalla katsomalla tavalla.

Tarjouksia pyydetään määrätyiltä toimijoilta, jotka ennalta ilmoitettujen kriteerien perusteella arvioidaan luotettaviksi ja toimintakykyisiksi suorittamaan aiottu hankinta.

Mahdollisimman tasapuolisen kilpailutilanteen luomiseksi tarjouspyyntö lähetetään riittävän monelle toimijalle. Suositeltavana määränä pienissä hankinnoissa voidaan pitää vähintään kolmea toimijaa, isommissa enemmän.

7.3 Neuvottelumenettely

Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat voidaan suorittaa myös neuvottelumenettelyin ilman erityistä syytä. Neuvottelumenettely voi tapahtua usealta eri toimijalta saadun tarjouksen perusteella tai neuvotellen heidän kanssaan ilman tarjousmenettelyä.

Neuvottelumenettely ilman kilpailua eli suora hankinta on sallittua jäljempänä mainituin edellytyksin.

7.4 Suora hankinta

Hankinta ilman kilpailua eli suora hankinta on hankintalaissa mainittujen perusteiden lisäksi mahdollista kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, jos hankinnan arvo on vähäinen tai kilpailuttaminen on muutoin epätarkoituksenmukaista. Hankinnan vähäisyys on arvioitava hankintayksikön hankintavolyymien ja hankintojen luonteen pohjalta. Suora hankinta on mahdollista esimerkiksi silloin, jos tarjouskilpailussa mahdollisesti saavutettavat paremmat hinta- tai muut ehdot eivät ilmeisesti ylitä kilpailun järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Suora hankinta on mahdollista myös silloin, kun tavaran tai palvelun laatu ja hintataso ovat tiedossa, tai kun hankittavaa tavaraa ei ole muualta saatavissa tai kysymyksessä on poikkeuksellisen kiireinen (ennalta arvaamaton) hankinta.

Suorassa hankinnassa suoritetaan tilaus ilman tarjouspyyntöä tai tehdään hankintapäätös tarjouskilpailua järjestämättä vain yhdeltä toimijalta pyydetyn hintatiedustelun perusteella.

8. Hankintaprosessi

- Hankinnan valmistelun käynnistäminen riittävän ajoissa
- Hankinnan kohteen määrittely
 - tuotteen tai palvelun määrittely / tuotteistus
- Tarjouspyynnön laatiminen ja sen sisältö. Tarjouspyynnössä on hankinnan laadusta ja arvosta riippuen huomioitava esimerkiksi
 - hankittavien tavaroiden tai palvelujen määrä, erityisominaisuudet ja hankinta-aika
 - tarjousten valintaperusteet (käytettävä pisteytys/arviointikriteerit yksilöidysti)
 - hyväksytäänkö osa- tai vaihtoehtoinen tarjous
 - huolto- ja käyttöohjeet sekä koulutus
 - varaosien saantimahdollisuudet sekä tuotteen huolto- ja korjausmahdollisuudet
 - kirjallisen tai sähköisen tarjouksen viimeinen jättöaika ja –osoite sekä kirjekuoreen tai sähköpostin otsikkoon merkittävä tarjouksen tunnistetieto
 - tarjouksen voimassaoloaika
 - hankinnan toimitusaika, -paikka ja -ehto
 - takuehdot, maksuehdot ja vakuudet
 - hintaperuste (kiinteä/muutosperusteinen)
 - vakuuttamisvelvollisuus
 - selvitys siitä, mitä asiakirjoja ehdokkaan on esitettävä taloudellisten edellytystensä ja teknisen osaamisensa todentamiseksi
 - tarjousten laatimiskieli
 - sovellettavat yleiset sopimusehdot
 - tapa antaa lisätietoja (kuka/ketkä antavat ja miten)
- Hankinnasta ilmoittaminen
 - kansallisen ja EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista on ilmoitettava HILMA- järjestelmässä
 - kynnysarvon alittavien hankintojen ilmoittelusta päättää hankintayksikkö
- Tarjouspyyntöjen lähettäminen
 - avoimessa menettelyssä tarjouspyynnöt lähetetään kaikille sitä pyytäneille
 - rajoitetussa menettelyssä tarjouspyynnöt lähetetään valituille toimijoille
- Tarjousten vastaanottaminen ja avaaminen
 - saapuneet kirjalliset tarjoukset kirjataan vastaan otetuksi merkitsemällä tarjouskuoreen tarjouksen saapumispäivä, kellonaika ja vastaanottajan nimi
 - sekä kirjalliset että sähköiset tarjoukset säilytetään avaamattomina niiden avaamistilaisuuteen saakka
 - määrääkaan mennessä tulleet tarjoukset avataan yleensä ilman julkisuutta hankintayksikköä edustavien henkilöiden toimesta

- avatut tarjoukset varmistetaan päivämäärällä ja läsnä olevien henkilöiden nimikirjoituksella
- avaustilaisuudessa laaditaan tarjousten avauspöytäkirja
- Tarjoajien ja tarjousten kelpoisuuden toteaminen

Tarjoajan kelpoisuus

Tarjoajan kelpoisuuden toteamiseksi tarjoajan on toimitettava tarjouksen liitteenä seuraavat selvitykset ja todistukset:

- selvitys merkinnästä ennakkoperintä-, työnantaja- ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
- kaupparekisteriote
- Y-tunnus

Palvelu- ja urakkahankinnoissa on lisäksi toimitettava seuraavat tilaajavastuulain mukaiset selvitykset ja todistukset (tulostettavissa osoitteesta www.ytj.fi tai www.tilaajavastuu.fi tai RALA ry:n pätevyysrekisteristä):

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus ja selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty
- todistus eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai muista keskeisistä työehdoista
- todistus työtaturmavakuutuksen ottamisesta (koskee rakentamistoimintaa)
- todistus potilas- ja vastuuvakuutuksen ottamisesta (koskee sosiaali- ja terveystalvelujen hankintoja)
- tarjoajalta voidaan myös pyytää jäljennös viranomaisen luvasta tarjotun toiminnan harjoittamiseksi
- selvitys työntekijöiden työterveyshuollon järjestämisestä

Selvitykset/todistukset eivät saa olla 3 kuukautta vanhempia tarjouksen jättöpäivästä laskettuna.

Vastaavat todistukset ja selvitykset on toimitettava myös alihankkijoiden/vuokratyövoiman osalta.

Tarjouksen kelpoisuus

Tarjouksessa tulee olla kaikki tarjouspyynnössä vaaditut tiedot.

Tarjous on hylättävä:

- jos tarjous on saapunut tarjousajan jälkeen
- jos se on tarjouspyynnön vastainen
- jos tarjoushintaa ei ole annettu yksiselitteisesti tai tarjouksessa ei ole esitetty vaadittuja hintaerittelyjä

- jos tarjouksentekijä on tarjousmenettelyssä toiminut vilpillisesti taikka muuten lain tai hyvän kauppatavan vastaisesti
 - jos tarjoushinta on niin alhainen, että on ilmeistä, ettei hankintaa myyjän taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voida tarjouksen mukaisesti toteuttaa
 - jos tarjoaja ei täytä tarjouspyynnössä esitettyjä kelpoisuusvaatimuksia (vertaa tilaajavastuulaki)
- Tarjousten vertailu
 - Tarjouspyynnön mukaiset tarjoukset vertaillaan ja tehdään yhteenveto tarjouspyynnössä ilmoitettuja perusteita käyttäen, mukana vertailussa hankintayksikkö (= loppukäyttäjä)
 - Hankintapäätös
 - Tehdään perusteltu hankintapäätös (viranhaltijapäätös, ltk, kh), myös hankinnan keskeytyksestä, jos esim. kaikki tarjoukset ylittävät olennaisesti tarkoitukseen varatut määrärahat.
 - Hankintapäätös lähetetään ensisijaisesti sähköisesti tiedoksi kaikille tarjoajille sekä asianosaisille, myös hankintayksikölle ja hankinta- ja logistiikkapalveluille
 - Hankintapäätökseen, joka koskee kansallisen kynnysarvon alittavia hankintoja, liitetään ohjeet oikaisuvaatimuksen (LIITE 1) tekemiseen
 - Hankintapäätökseen, joka koskee kansallisen kynnysarvon/EU-kynnysarvon ylittäviä hankintoja liitetään oikaisuohje ja valitusosoitus (LIITE 2)

Hankintayksikkö voi myös itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun toimenpiteen, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asia uudelleen (**hankinta-oikaisu**), jos päätös tai toimenpide perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen. Päätöstä tai toimenpidettä ei kuitenkaan voida korjata hankinta-oikaisuna, jos hankintasopimus on tehty.

- Sopimus/tilaus
 - Päätöksen tultua lainvoimaiseksi tehdään kirjallinen hankintasopimus / tilaus
 - Mikäli kyseessä on vuokraus tai leasing, tulee sopimuksesta lähettää kopio myös hankinta- ja logistiikkapalveluille, jotta saadaan tieto vastuista tilinpäätökseen ja sopimusten voimassaoloa voidaan seurata ja päättymistä valvoa
 - Sopimusehtoina alan yleiset sopimusehdot, esim. YSE 1998, JYSE 2014 Tavarat, JYSE 2014 Palvelut, KSE 2013 jne., sen mukaan kuin tarjouspyyntöasiakirjoissa on ilmoitettu tai erikseen sovittu.

9. Erinäiset määräykset

9.1 Asiakirjojen julkisuus ja salassapito

Hankintaa koskevien asiakirjojen julkisuus riippuu hankinta-asian käsittelyvaiheesta. Asiakirjojen julkisuudessa noudatetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) eli julkisuuslain säännöksiä.

Se, keneltä tarjouksia on pyydetty tai ketkä ovat jättäneet osallistumishakemuksen, on julkinen asia sen jälkeen, kun asia on päätetty tai kirjattu viranomaisessa. Sen sijaan hankintayksikölle saapuneet tarjoukset eivät ole vielä avaamisen jälkeen julkisia.

Sen jälkeen, kun hankintaviranomainen on tehnyt hankintapäätöksen ja kun asiaa koskeva pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkistettu, julkisuuskelpoinen päätös on syntynyt. Päätöksen julkistaminen tapahtuu tämän jälkeen viranomaisen harkinnan perusteella ottaen huomioon hankintalain ja julkisuuslain velvoitteet.

Hankintayksikön tulee päätöksen jälkeen antaa päätös tiedoksi kilpailuun osallistuneille tarjouksentekijöille. Asianosaisille toimitettuun päätökseen on liitettävä kaikki päätöksentekoon vaikuttaneet tiedot, jotta heillä on mahdollisuus arvioida päätöstä ja käyttää lakisäätteisiä oikeusturvakeinoja (asianosaisuusjulkisuus).

Tarjouskilpailuun osallistuneen yrityksen antama tarjoushinta on julkinen. Tarjoukseen liittyvän kokonaishinnan lisäksi myös yksikköhinnat ja hintaerittelyt ovat pääsääntöisesti asianosaisjulkisia, koska tarjouskilpailun voittaja on saatettu valita näiden tietojen perusteella.

Tarjouskilpailuun osallistuneilla tarjoajilla on oikeus saada tieto myös muista tarjousten vertailuun ja päätöksen tekemiseen vaikuttaneista keskeisistä seikoista, jotta heillä olisi mahdollisuus tarvittaessa hakea muutosta päätökseen.

Hankintaviranomainen ei saa ilman asianosaisen suostumusta käyttää oikeudettomasti tietoja, jotka liittyvät tarjouksen tehneen elinkeinonharjoittajan liike- ja ammattisalaisuuteen. Vastaava kielto koskee muita näihin verrattavia tietoja, jos tällaisen tiedon ilmaiseminen saattaisi aiheuttaa elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa (JulkL 24 §).

9.2 Esteellisyys

Hankinta-asian valmisteluun ja päätöksentekoon tai sen tulkintaa koskevan asian käsittelyyn osallistuvan henkilön tulee olla esteetön.

Hankintaa koskevan sopimuksen tai sen tulkintaa koskevan asian käsittelyyn ja tuotteen tai palvelun tarkastamiseen osallistuvan henkilön tulee myös olla esteetön.

Esteellisyydestä hankinta-asioissa on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty kuntalaissa ja hallintolaissa.

9.3 Noudattamisen valvonta

Hankintaohjeiden noudattamisen valvonta on osa sisäistä valvontaa.

Kaupunkikonsernin hankinnoissa on noudatettava hyvää hallintotapaa. Hankintojen yhteydessä ei saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluksia toimittajilta.

10. Lisätiedot

Lisätietoja julkisista hankinnoista löytyy Suomen Kuntaliiton Julkisten hankintojen neuvontayksikön sivuilta osoitteesta www.hankinnat.fi (mm. Hankintalaki, Erityisalojen hankintalaki, Kuntalaki, Hallintolaki, Tilaajavastuulaki, YSE 1998, JYSE 2014 Tavarat ja JYSE 2014 Palvelut).

LIITE 1 Oikaisuvaatimusohje hankintalain 25 § kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

Kansallisen kynnysarvon¹ alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 134 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen hankintoaikaisesta tai kuntalain 132 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle:

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikennesyhteysien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiannontapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintoaikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö:

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintoaikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite:

Hankintayksikön / kunnan toimielimen yhteystiedot:

Tornion kaupunki / kaupunginhallitus / _____ lautakunta
Suensaarenkatu 4, 95400 TORNIO
sähköpostiosoite: tornion.kaupunki@tornio.fi

Päätös on annettu tiedoksi ____/____/2017

Päätös on annettu postin kuljettavaksi ____/____/2017

Päätös on annettu sähköpostilla ____/____/2017

¹ Kansallisen kynnysarvon suuruus on:

- 60.000 e tavarat ja palvelut
- 400.000 e terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut (hankintalain liite E)
- 300.000 e muut erityiset palvelut (hankintalain liite E)
- 500.000 e käyttöoikeussopimukset
- 150.000 e rakennusurakat

LIITE 2 Oikaisuohje ja valitusosoitus kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25-26 §:n mukaisen kynnsarvon¹.

Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132-135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Tornion kaupunki / kaupunginhallitus / _____ lautakunta
 Suensaarenkatu 4, 95400 TORNIO
 sähköpostiosoite: tornion.kaupunki@tornio.fi

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireille tulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

¹ Kansallisen kynnsarvon suuruus on:

- 60.000 e tavarat ja palvelut
- 400.000 e terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut (hankintalain liite E)
- 300.000 e muut erityiset palvelut (hankintalain liite E)
- 500.000 e käyttöoikeussopimukset
- 150.000 e rakennusurakat

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun

hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Päätös on annettu tiedoksi ____/____/2017
Päätös on annettu postin kuljetettavaksi ____/____/2017
Päätös on annettu sähköpostilla ____/____/2017

LIITE 3 Erityisalojen oikaisuohje ja valitusosoitus

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS (erityisalat)

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivan yksikön julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (erityisalojen hankintalaki) 13 §:n mukaisen kynnyksarvon.

Edellä mainitun kynnyksarvon alittavaan hankintaan sovelletaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) hankintaoikaisua koskevia säännöksiä, jos hankintayksikkö on valtio, kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, liikelaitos, julkisoikeudellinen laitos tai edellä mainittujen tahojen muodostama yhteenliittymä.

I Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132-135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Hankintayksikkö

Käyntiosoite, postinumero ja -toimipaikka

sähköposti: etunimi.sukunimi@tornio.fi (Tornion Vesi Oy)
etunimi.sukunimi@tornionenergia.fi (Tornion Energia Oy)

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireille tulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos: asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus@oikeus.fi

Päätös on annettu tiedoksi ____/____2017

Päätös on annettu postin kuljetettavaksi ____/____2017

Päätös on annettu sähköpostilla ____/____2017

LIITE 4 Määräajat

Kansalliset kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräajat

Kansallisissa hankinnoissa ehdokkaille on varattava hankinnan laajuus ja laatu huomioon ottaen kohtuullinen aika tarjousten tekemiseen. Tarjousajan pituutta harkittaessa tulee ottaa huomioon kilpailumahdollisuuksien hyväksikäytön ja tarjoajien tasapuolisen kohtelun vaatimukset.

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko

Menettelytapa	Ei ennakkoilmoitusta		Ennakkoilmoitus julkaistu	
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti
Avoin menettely (tavarat, palvelut, rakennusurakat)				
Tarjousaika	35 pv*	30 pv*	15 pv*	15 pv*
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely ja kilpailullinen neuvottelumenettely, innovaatiokumppanuus, dynaaminen hankintajärjestelmä				
Osallistumishakemuksen jättäminen rajoitetussa ja neuvottelumenettelyssä sekä innovaatiokumppanuudessa ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä	30 pv*	30 pv*	30 pv*	30 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Tarjousaika neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa sekä dynaamisessa hankintajärjestelmässä	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Nopeutettu avoin, rajoitettu tai neuvottelumenettely				
Osallistumishakemuksen jättäminen	15 pv*	15 pv*	15 pv*	15 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**
Tarjousaika avoimessa menettelyssä	15 pv**	15 pv**	10 pv**	10 pv**
Ennakko- ja jälki-ilmoitus				
Ennakkoilmoitus: Vähintään 35 pv ja enintään 12 kk ennen hankintailmoituksen lähettämistä				
Jälki-ilmoitus: 30 pv:n kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				
Jälki-ilmoitus, käyttöoikeussopimukset: 48 pv:n kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko (erityisalat)

Menettelytapa	Ei kausi-ilmoitusta		Kausi-ilmoitus julkaistu	
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti
Avoin menettely (tavarat, palvelut, rakennusurakat)				
Tarjousaika	35 pv*	30 pv*	15 pv*	15 pv*
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely, innovaatiokumppanuus				
Osallistumishakemuksen jättäminen	15 pv*	15 pv*	15 pv*	15 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä (jos määräajasta ei päästä sopimukseen)	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**
Kausi- ja jälki-ilmoitus				
Kausi-ilmoitus: Vähintään 35 pv ja enintään 12 kk ennen hankintailmoituksen lähettämistä				
Jälki-ilmoitus: 30 pv:n kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				
Jälki-ilmoitus, käyttöoikeussopimukset: 48 pv:n kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				

* Hankintailmoituksen lähettämispäivästä

** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä